

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΙΙ.2.2. Αρχαϊκή εποχή - Ενότητα 3: «Τα πολιτεύματα» (σελ. 92-94)

1^ο θέμα: 1α – ερωτήσεις κλειστού τύπου

1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λάθος:

1. Η δημιουργία των πόλεων- κρατών συνδέεται με την παρακμή του θεσμού της βασιλείας.
2. Στις περιοχές της Ελλάδας, όπου επιβίωσε ο φυλετικός τρόπος οργάνωσης, διατηρήθηκε το πολίτευμα της βασιλείας.
3. Στα αριστοκρατικά πολιτεύματα η δύναμη του βασιλιά ενισχύεται και μειώνεται η δύναμη των ευγενών.
4. Η οπλιτική φάλαγγα οδήγησε στην ανάπτυξη της ιδέας της ισότητας και στην κρίση της αριστοκρατικής κοινωνίας.
5. Κατά την αρχαϊκή εποχή κωδικοποιήθηκε το άγραφο εθιμικό δίκαιο.
6. Ο Ζάλευκος και ο Χαρώνδας ήταν νομοθέτες σε αποικίες της Δύσης.
7. Ο Δράκων ήταν τύραννος στην Αθήνα.
8. Στο ολιγαρχικό (ή τιμοκρατικό) πολίτευμα κριτήριο της διάκρισης των πολιτών ήταν η καταγωγή και η κατοχή γης.
9. Τιμοκρατικό ονομάστηκε το πολίτευμα που βασίστηκε στην επικράτηση των ευγενών.
10. Στο τιμοκρατικό πολίτευμα κύριο κριτήριο διάκρισης των πολιτών ήταν το εισόδημά τους.
11. Οι τύραννοι ήταν συνήθως ευγενείς που αναρριχήθηκαν στην εξουσία χάρη στην υποστήριξη των κατώτερων κοινωνικών ομάδων.
12. Η λέξη τύραννος ήταν μάλλον αιγυπτιακής προέλευσης.
13. Στην τυραννίδα κυρίαρχο πολιτειακό όργανο αναδεικνύεται η εκκλησία του δήμου.
14. Ορισμένοι από τους τυράννους της αρχαϊκής εποχής αναδείχθηκαν σε καλούς ηγέτες που φρόντισαν για την ανάπτυξη της πόλης τους.
15. Μετά την πτώση των τυραννικών καθεστώτων, στις περισσότερες ελληνικές πόλεις-κράτη επιβλήθηκαν ολιγαρχικά καθεστώτα.
16. Οι μεταρρυθμίσεις του Πεισίστρατου άνοιξαν το δρόμο για τη δημοκρατία.
17. Στο δημοκρατικό πολίτευμα κυρίαρχο όργανο αναδεικνύεται η *Εκκλησία του δήμου*.
18. Το πολίτευμα της Σπάρτης από τον 7ο αι. π. Χ. μέχρι τη ρωμαϊκή κατάκτηση παρέμεινε ολιγαρχικό.

2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με τη στήλη Β. Ένα στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. τιμοκρατία	α. κληρονομικός άρχοντας
2. βασιλεία	β. ευγενείς που επιβλήθηκαν δια της βίας
3. ηγεμονία	γ. κριτήριο διάκρισης των πολιτών το εισόδημα
4. δημοκρατία	δ. αντλούσαν τη δύναμή τους από την καταγωγή και την κατοχή γης
5. τυραννίδα	ε. κυριαρχία των ελεύθερων πολιτών
6. αριστοκρατία	στ. περισσεύει

3. Να επιλέξετε το σωστό για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις:

1. Μετά τη βασιλεία ακολουθεί στον ελληνικό χώρο η:
 - α. δημοκρατία
 - β. τυραννία
 - γ. ολιγαρχία
 - δ. αριστοκρατία
2. Στα αριστοκρατικά καθεστώτα την εξουσία κατείχαν:
 - α. οι πλούσιοι
 - β. οι πλούσιοι με τους ευγενείς
 - γ. οι ευγενείς
 - δ. οι βασιλείς
3. Στην κρίση της αριστοκρατικής δομής στην αρχαϊκή εποχή συνέβαλαν:
 - α. η απουσία εργασιακής ειδίκευσης και η στενοχωρία
 - β. η ενίσχυση της βασιλικής εξουσίας και η βουλή των γερόντων
 - γ. η αύξηση του πληθυσμού και ο 1ος αποικισμός
 - δ. η ανάπτυξη του εμπορίου και της βιοτεχνίας και η δημιουργία της οπλιτικής φάλαγγας
4. Στο τιμοκρατικό ή ολιγαρχικό πολίτευμα κριτήριο διάκρισης των πολιτών ήταν:
 - α. το εισόδημα
 - β. η καταγωγή και η κατοχή γης
 - γ. οι συγγενικοί δεσμοί
 - δ. η στρατιωτική ικανότητα
5. Η δημοκρατία ακολούθησε τη(ν):
 - α. τυραννίδα
 - β. αριστοκρατία
 - γ. ολιγαρχία
 - δ. βασιλεία
6. Στο δημοκρατικό πολίτευμα η ισηγορία έδινε σε κάθε πολίτη τη δυνατότητα:
 - α. να εκφράζει τα παράπονά του.
 - β. να διατυπώνει ελεύθερα την άποψη του.
 - γ. να συμμετέχει στη διαμόρφωση των νόμων.
 - δ. να υπερασπίζεται την πόλη του.
7. Το κυρίαρχο πολιτειακό όργανο λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος στις ελληνικές πόλεις-κράτη ήταν:
 - α. η συνέλευση των πολεμιστών.
 - β. η εκκλησία του δήμου.
 - γ. η βουλή των γερόντων.
 - δ. η σύγκλητος.

4. Να συμπληρώσετε τα κενά, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (δύο λέξεις περισσεύουν):

Σόλων - μοναρχικό - ισονομία - δημοκρατία - Κλεισθένης - ισηγορία - ολιγαρχικό

Μετά την πτώση των τυραννικών καθεστώτων, περίπου στα τέλη του 6ου αι. π.Χ., στις περισσότερες πόλεις επιβλήθηκαν εκ νέου (1) καθεστώτα, σε άλλες, όμως, όπως για παράδειγμα στην Αθήνα, έγιναν μεταρρυθμιστικές νομοθετικές προσπάθειες που άνοιξαν το δρόμο προς τη (2) με τη μεταρρύθμιση του (3) Στην Αθήνα δινόταν σε κάθε πολίτη η δυνατότητα να παίρνει τον λόγο, να διατυπώνει ελεύθερα την άποψή του ((4)) και να συμμετέχει στη διαμόρφωση και στην ψήφιση των νόμων ((5)).

5. Να συμπληρώσετε τους ιστορικούς όρους στις παρακάτω προτάσεις ώστε να είναι αληθείς:

1. Το πολίτευμα στο οποίο την εξουσία έχουν όσοι αντλούν δύναμη από την καταγωγή τους και την κατοχή γης ονομάζεται
2. Οι ήταν πρόσωπα κοινής αποδοχής, από την τάξη των ευγενών κυρίως, που ανέλαβαν την καταγραφή των νόμων.
3. Οι ήταν ευγενείς που αναδείχθηκαν ηγέτες των κατώτερων κοινωνικών ομάδων και με τη βοήθειά τους κατέλαβαν την εξουσία.
4. Η συνέλευση όλων των ενηλίκων κατοίκων που είχαν πολιτικά δικαιώματα ονομαζόταν
5. Η δυνατότητα κάθε πολίτη να συμμετέχει στη διαμόρφωση και ψήφιση των νόμων λέγεται
6. Η δυνατότητα κάθε πολίτη να εκφράζει ελεύθερα την άποψή του λέγεται